

Gemeente
Woudenberg

Collegeadvies

Postregistratienummer	Z.348372/D.290084
Ambtenaar	[REDACTED]

Omschrijving

AVU: Aanbiedingsbrief en ontwerpbegroting 2026

Advies

De raad te adviseren geen zienswijze in te brengen op de ontwerp programma-en productbegroting AVU 2026.

Inleiding

Als uitvoeringsorganisatie is Gemeenschappelijke Regeling Afvalverwijdering Utrecht (verder: AVU) verantwoordelijk voor de afvalverwijdering en -verwerking van 25 Utrechtse gemeenten. AVU is voor dit doel als gemeenschappelijke regeling opgericht en zij maakt geen winst. De gemeente Woudenberg is deelnemer aan AVU. Wethouder Daphne Boeve-de Kruif heeft zitting in het Dagelijks Bestuur (DB) en het Algemeen Bestuur (AB).

Ten aanzien van de ontwerp programma-en productbegroting AVU 2026 worden de leden van de raad verzocht hun zienswijzen voor 1 mei 2025 schriftelijk en ter attentie van het Algemeen Bestuur van AVU in te dienen, dan wel aan te geven dat geen zienswijzen worden ingediend. Dit voorstel is afgestemd met de accounthouders AVU van de gemeenteraad.

Beoogd resultaat (wat)

Met dit voorstel wordt beoogd instemming door de raden van de deelnemende gemeenten te verkrijgen voor de ontwerp programma-en productbegroting AVU 2026.

Kader

De Wet gemeenschappelijke regelingen biedt het kader. Verder dient AVU te voldoen aan de wet- en regelgeving op het gebied van overslag, transport naar de verwerker en verwerking van afval- en grondstoffen.

Argumenten

Ontwikkelingen

Geopolitieke ontwikkelingen in de afgelopen jaren leidden al tot hoge energiekosten die samen met toegenomen personele kosten de verwerkingstarieven flink deden stijgen. Actueel zijn met name afzetproblemen voor de pmd- en textielsectoren. Het is van essentieel belang dat zowel op Europees als nationaal niveau de urgentie van de problematiek van het recyclen van plastic verpakkingen en de keten van gedragen kleding en textiel wordt erkend. Gemeenten spelen hierbij een rol, bijvoorbeeld in het informeren van inwoners over het scheiden van plastic verpakkingen of over de noodzaak van de keuze voor kwaliteitskleding boven goedkope, snel geproduceerde kleding. Landelijk wordt overigens aan beide items gewerkt. De gemeenten zijn via NVRD en VNG in gesprek met de organisatie van producenten van verpakkingen, Verpact, om te komen tot beter recyclebare verpakkingen en de uitgebreide producenten-verantwoordelijkheid voor textiel wordt momenteel uitgewerkt. AVU beschrijft verder de in Nederland geldende afvalstoffenbelasting op iedere ton te verbranden afval en de CO2-heffing, welke in Europees verband ook bij afvalverwerking is opgelegd en vanaf 2026 financiële consequenties gaat krijgen.

Rol van AVU

AVU speelt in de sector verschillende rollen, namelijk als aanbestedende dienst voor de 25 Utrechtse gemeenten, als platform voor de gemeenten en als kennispartner in samenwerkingsverband Cirkelwaarde.

Opties tot kostenbesparing

Het jaar 2026 (het zogenaamde ravijnjaar) wordt voor veel gemeenten een financiële uitdaging. Na 2026 vallen de baten voor gemeenten, waaronder Woudenberg, meer dan fors terug. De afvalinzameling en -verwerking via de afvalstoffenheffing is een gesloten systeem. Rekening houdend met de totaaloptelsom van gemeentelijke belastingen voor huishoudens (waar naast de afvalstoffenheffing o.a. ook de OZB onderdeel van uitmaakt), is daarom ook bij de voorbereiding van deze ontwerp begroting van GR AVU nagegaan of kostenbesparingen mogelijk zijn.

In de ontwerp programma en productbegroting AVU 2026 worden opties tot kostenbesparing gegeven. De belangrijkste optie hiertoe is de verdergaande scheiding van restafval in grondstoffen teneinde het aanbod aan grondstoffen te verhogen en het restafvalaanbod te verlagen. Omdat de gemeente Woudenberg al eerder diftar heeft ingevoerd, is het bespaarpotentieel van deze belangrijkste optie deels al benut. In het na de raadsverkiezingen geplande traject om samen met de raad tot nieuw beleid te komen, zullen eventueel nog niet benutte opties verkend worden.

Inzetten op maatregelen die beogen de zuiverheid van de aangeboden grondstoffen te verhogen, verhoogt de kans dat er minder afval verbrand moet worden en dat de geraamde opbrengsten op deze grondstoffen gehaald worden. Dit vertaalt zich naar de hoogte van de afvalstoffenheffing. Daarom gaan we ook de komende periode door met de uitvoering van controles op de kwaliteit van PMD en starten we met de uitvoering van controles van GFT. Op kostenbesparingen die binnen de invloedssfeer van AVU liggen, is AVU extra alert. Het gaat hierbij om de eisen die bij de aanbesteding van verwerkingscontracten voor met name (fijn en grof) restafval kunnen worden gesteld. Hierbij zet AVU zich ervoor in om het afval tegen lage kosten duurzaam te laten verwerken.

Bepalend voor de CO2-uitstoot is de samenstelling van het restafval. Momenteel wordt onderzocht of voorscheiding van het restafval waarbij componenten met een hoge CO2-bijdrage worden verwijderd voordat het restafval daadwerkelijk wordt verbrand, effectief is. Naast vermindering van de uitstoot en de CO2-heffing, wordt als gevolg van een minder te verbranden hoeveelheid restafval ook de te betalen afvalstoffenbelasting hierdoor minder. Ten slotte is bezuinigen op de AVU-formatie geen verstandige optie. Het effect is beperkt, omdat de organisatieomvang klein is. Slechts drie formatieplaatsen, te weten 1 directeur-secretaris, 1 projectmanager en 1 beleidsmedewerker, zijn namelijk vast ingevuld. De inhuur voor financieel beheer bedraagt gemiddeld een dag per week en ook de kosten voor het extern belegde archiefbeheer en salarisverwerking zijn beperkt. De organisatiekosten betreffen slechts 1,3% van de begroting en de kosten voor contracten voor de verwijdering en de verwerking van het afval en de grondstoffen 98,7% van de begroting. Daarnaast kan bezuinigen op de specialistische AVU-kennis een averechts effect hebben en juist zorgen voor kostentoeename.

Prognose Woudenberg 2026

Vanaf 2026 wordt er rekening mee gehouden dat, naast de afvalstoffenbelasting, een te betalen CO2-heffing per verbrande ton afval geldt. Deze CO2-heffing loopt na 2026 naar verwachting verder op. Daardoor loopt het tarief per ton te verbranden restafval ook verder op. Contractueel zijn door de AVU eisen voor wat betreft de CO2-afvang vastgelegd, waardoor wordt uitgegaan van de verwachte CO2-heffing bij uitstootbeperkende maatregelen. Het AVU-begrotingstarief is samengesteld uit meerdere kostencomponenten, waaronder het verwerkingstarief, de afvalstoffenbelasting, de CO2-heffing, overslag en transport en overige kosten, die zijn teruggerekend per ton.

De totale bijdrage van Woudenberg aan de ontwerp programma-en productbegroting AVU 2026 wordt geraamd op € 367.371. Hierbij is uitgegaan van 1.180 ton restafval, 40 ton grof huishoudelijk afval, 2.230 ton GFT, 360 ton glas en 600 ton oud papier en karton. Dit zijn de afvalhoeveelheden uit de begroting 2025, waarbij is gecheckt of deze in lijn liggen met de

werkelijke hoeveelheden van 2024. Ter vergelijking bedraagt de totale bijdrage van Woudenberg aan de begroting 2025 € 341.065. Afgerekend wordt aan de hand van de werkelijk gerealiseerde tonnages. Andere kostenposten zijn geïndexeerd.

Kanttekeningen en risico's

De daadwerkelijke realisatie in 2026 is afhankelijk van de daadwerkelijk aangeleverde tonnages afval- en grondstoffen. Omdat deze tonnages kunnen fluctueren, kan de realisatie afwijken van de ramingen. Het GFT-aanbod is daarbij ook afhankelijk van het weer: groeizaam weer leidt tot een hoger GFT-aanbod.

De lachgasproblematiek speelt naar verwachting ook in 2026. Sinds het lachgasverbod per 1 januari 2023, treft de sector lachgascilinders aan in de openbare ruimte, op de milieustraat en in het restafval. De jaarlijkse kosten voor verwijdering uit de openbare ruimte en van milieustratenvallen toe aan gemeenten. Ook de kosten voor verwijdering uit het restafval komen bij gemeenten op het bord. AVU adviseert hiervoor rekening te houden met een bedrag van € 25 per ton te verwerken (grof) huishoudelijk restafval. Bij een geraamd tonnage van 1.180 ton restafval en 40 ton grof huishoudelijk afval is hiervoor in 2026 een bedrag van 1.220 ton x € 25 = € 30.500 nodig. Dit risico kan, als het zich voordoet, gedekt worden uit onze egalisatie voorziening afvalstoffenheffing. AVU bouwt immers geen reserves c.q. voorzieningen ter afdekking hiervan op. Hierbij speelt verder de najaar 2024 gestarte bodemprocedure van gemeenten en publieke afval-inzamelbedrijven tegen de Staat om (financiële) steun te eisen voor de verstoring van de gemeentelijke afvalinzameling sinds het lachgasverbod in 2023. Als de rechtszaak tegen de Staat gewonnen wordt, vindt mogelijk compensatie van de kosten plaats.

Maatschappelijke draagvlak

- **Inclusie**
Alle inwoners zijn betrokken bij de afvalinzameling. De gemeente tracht de voorzieningen voor afvalinzameling in het kader van inclusie voor alle inwoners goed bereikbaar te maken.
- **Duurzaamheid**
AVU draagt extern bij aan het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen door de uitvoering van overslag, transport naar de verwerker en verwerking van afval- en grondstoffen.
- **Participatie**
Wat betreft dit onderwerp blijft participatie wettelijk beperkt tot de mogelijkheid die aan raadsleden wordt geboden om hun zienswijzen bij AVU kenbaar te maken.

Financiële consequenties

op juistheid beoordeeld door

	Voorstel	Begroot	Verschil	Gevolg budget	Naam Product
Uitgaven	€ 367.371	€ 341.065	€ 26.306	extra uitgaven	Afval
inkomsten			€ 0	minder inkomsten	
Totaal	-€ 367.371	-€ 341.065	-€ 26.306	tekort op begroting	

- Bovengenoemde bedragen betreffen structurele uitgaven.
- Bovengenoemd totaal verschil wordt aan de raad bekend gemaakt via: de kadernota begroting 2026
- Het voorstel is dit te dekken uit ondergenoemd product.
- Extra risico's en kansen zit vooral in meer of minder te verwerken tonnages afval

Toelichting:

In de begroting 2026 zal een beeld van de kosten en opbrengsten op afval 2026 gegeven worden. Aan de hand van die berekening zal een voorstel komen om eventueel het tarief van afvalstoffenheffing in 2026 aan te passen.

Financiële rechtmatigheid:

Bovengenoemde verschillen vormen de volgende begrotingswijziging die meegenomen wordt in de eerst volgende voortgangsrapportage:

UITGAVEN										
progr	Grtbk	Kstsr	Product	Betreft	Overheveling budget	Wijziging budget	Invloed op begroting	Aanvullende toelichting	Inc. / str.	
2	672100	34349	Afval	Verwerkingskosten afval		-26.306	nadelig	Verwerken in begroting 2026	structuur	
							neutraal			
							neutraal			
							neutraal			
							neutraal			
							neutraal			
Totaal wijzigingen uitgaven					0	-26.306	nadelig			

INKOMSTEN										
progr	Grtbk	Kstsr	Product	Betreft	Overheveling budget	Wijziging budget	Invloed op begroting	Aanvullende toelichting	Inc. / str.	
							neutraal			
							neutraal			
							neutraal			
Totaal wijzigingen inkomsten					0	0	neutraal			

Totaal wijziging voorstel					0	-26.306	nadelig			
---------------------------	--	--	--	--	---	---------	---------	--	--	--

Extra toelichting te verwerken in voortgangsrapportage:

Wordt niet verwerkt in een voortgangsrapportage maar in de (concept)begroting 2026

Aanpak/uitvoering

Zodra de gemeenteraad haar standpunt ten aanzien van het wel of niet indienen van een zienswijze heeft bepaald, wordt dit richting AVU kenbaar gemaakt. Het AB van AVU beoordeelt vervolgens alle ontvangen zienswijzen om na te gaan of aanpassing van de begroting 2026 noodzakelijk is. Daarna stelt het AB van AVU die definitieve begroting 2026 vast. De gemeente neemt de te betalen bijdrage vervolgens op in de gemeentebegroting 2026.

Communicatie

Andere communicatie is niet nodig.

Bijlage(n)

D.nummer	Documentnaam	Geheimhouding	Actieve openbaarmaking
D.290080	Aanbiedingsbrief bij de ontwerp-begroting AVU 2026	N.V.T.	
D.290079	Ontwerp programma- en productbegroting AVU 2026	N.V.T.	
D.290082	Raadsvoorstel AVU begroting 2026	N.V.T.	
D.290083	Raadsbesluit AVU begroting 2026	N.V.T.	